

PRO - En tillbakablick

År 1997 firade Sollerö PRO sitt 30-årsjubileum och vid den festen fanns vid varje kuvert en liten historik jämte bordsvisan. Om vi nu saxar ur historiken får vi veta.

Hur det började

Omkring 1950 skrev tidningarna då och då om pensionärsföreningar. Ofta nämndes PRO, en förkortning som betydde att föreningen tillhörde riksorganisationen, bildad 1942. Föreningen i Mora bildades 1954 och snart hördes en och annan soldpensionär undra varför vi skulle vara sämre på Sollerön? Men först sedan några solleröbor i Stockholm återvänt till hembygden började saker hända.

En av dem var Anders Myhr, gladlynt och språksam. Han började fråga sina bekanta hur de ställde sig till bildande av en pensionärsförening och med stöd av Manne Westlund, Herbert Vestling och Johanna Brav ordnades en introduktions-träff dit alla Solleröns pensionärer välkomnades den 2 december 1967. Två ombud från distriktsstyrelsen inbjöds att redogöra för PRO:s verksamhet och målsättning och de tryckte särskilt på värdet av att vara många som stöttar PRO:s språkrör när dessa för fram pensionärernas åsikt i frågor som berör de äldres väl och ve. De underströk också att politik och religion ingår inte på minsta vis i PRO:s handlingsprogram, alla har full frihet att tillhöra den kyrka de känner för och rösta på det parti de finner klokast. Olikskheterna bleknar bort den dag vi nödgas efterfråga hjälp från samhällets vårdapparat. Vi bör därför, medan vi ännu orkar, bevakas att den standard vi nu har på detta område inte försämras.

Underhållning bjöds också vid detta möte: Johan Svensson med två av soleröflickorna, Trapp Lars, Sturull Johan och Ellen Ekmark intog scenen och det blev sång och musik före mötesförhandlingarna. Herbert Vestling utsågs att leda mötet och på hans fråga om det fanns intresse att bilda en pensionärsförening blev svaret ett samstämmigt ”ja”. Mötet beslöt att den skulle heta ”Sollerö Pensionärsförening” och inträdesavgiften sattes till 1,25. Nästa möte leddes av Anders Myhr och då beslöts att föreningen skulle anslutas till PRO och den årliga medlemsavgiften fastställdes till 5 kr. Prenumeration på tidningen Pensionären fick tecknas dessutom. Först vid tredje mötet fanns en ordförandekandidat. Det var Karl Kröjtz som nu blev den förste ordinarie ordf. fram till sept. 1969 då han avled. Johanna Brav övertog nu ledarskapet fram till 1976 då hon ville avgå av åldersskäl och överlämnade klubban till Maria Karlsson.

Protokoll från dessa år berättar om trevliga aktiviteter, t ex besök hos PRO-föreningar i andra dalasocknar och sedan blev det återbesök som mottogs med förplägnad och underhållning. Inger och Märta Boström ställde alltid upp med sång och dragspelsmusik, likaså Tage Larsson med komp. En sångkör leddes av Hildur Israelsson och riktiga skrattsalvor hördes när DK, alltså Dunder Karl Olsson, drog historier och sjöng egna visor.

Medlemsträff på Stoltgården. Ordföranden Ållper Erik leder sången till ackompanjemang av Erik på dragspel och Ållper Ellen på cittra.

Även gymnastik förekom under ledning av Selma Göransson och Maria Karlsson och sillfest stod på programmet minst en gång varje år. Många resor företogs, bussarna gick ända till Lit, Vättern runt och till Röros m fl långväga platser förutom alla endagsturer inom Dalarna. Arvid Knutz, Bo Källman och Fyr Emil med dragspelet brukade underhålla i bussarna.

Betecknande för alla pensionärsföreningar är att gamla medlemmar faller undan och så kommer nya som kanske har helt annorlunda synsätt. Detta märktes inom föreningen i början av 80-talet då några anmärkte på att så stor del av medlemsavgiften gick till riksorganisationen. Man talade sig varm för ett utträde så att hela slanten kunde nyttjas av den egna föreningen. Men en del, mest de äldre som varit med från starten, föredrog fortsatt PRO-tillhörighet. Två ledamöter från distriktsstyrelsen deltog i det möte då omröstning ägde rum som resulterade i klar majoritet för utträde och därför är det i dag två pensionärsföreningar på Sollerön. Vid "bodelningen" 1982 tog utträdarna hand om namnet "Sollerö pensionärsförening" jämte två tredjedelar av kassan. Medlemsantalet var vid delningen 150 st.

SOLLERÖ PRO är nu namnet på den mindre lokalavdelning som kvarstår i riksorganisationen. Vid årsmötet 1986 avgick Maria Karlsson som ordf. efter tio

PRO på båtutflykt med s/s Engelbrekt på Siljan. Smiss Mejt och Kall Kari m.fl. njuter av båtferden.

strävsamma år. I hennes ställe kom Lola Brottar och samma år blev tidningen "Pensionären" infogad i medlemsavgiften därför att den ger så mycken information. I den kan vi läsa om andra föreningar här och där i vårt avlånga land, en del väldigt stora men också många små liksom Solleröns som nu i många år haft mellan 70 och 80 medlemmar. Talesättet om de många bäckarna små som blir till en stor å besannas i dessa dagar då Sveriges PRO:s medlemmar närmar sig 400 000. När detta skrives har denna stora organisation firat sin 60-årsdag med små trivselträffar på servicehus och ålderdomshem. Vid sådana tillfällen inser vi alla att Stoltgården är det bästa som hänt på vår ort.

Det blev därför stor bestörtning när tidningarna tillkännagav förslaget om att stänga Stoltgårdens nybyggda kök för att istället tillaga maten i skolköket. Vad kunde göras annat än att lämna in en skriftlig protest undertecknad av Solleröns båda pensionärsföreningar och förhoppningsvis bidrog det till att köket är kvar ännu efter sex år.

Med stigande ålder försämras hälsotillståndet hos äldre, därför finns de önskemål om nattbemanning på Stoltgården, något som PRO:s nuvarande ordf. Erik Eriksson är ivrig förespråkare för.

Aktiviteterna inom föreningen följer i stort sett gamla inkörda spår med månadsmöten, handarbetsträffar, utflykter och någon gång en resa. Åland, Höga Kusten och Elverum har varit resmål på senare tid, men ibland läggs slantarna på något annat som t ex hissen för rörelsehindrade i Prästgården där PRO bidrog med 10 000 kr. Emellanåt gästas månadsmötena av föreläsare som berättar om nya saker som leder till en kurs, det kan handla om Qi-gong och vinprovning m m. Just nu studeras hembygdens natur, fiskesjöar, fåbodar, växter och mineraler. Att få åka till PRO:s folkhögskola i Gysinge för att delta i någon av de många kurser som erbjuds där är rena rama föryngringskuren.

Så händer det att PRO-ledningen på högre ort ber om hjälp med någon rundfråga. En gång gällde det matpriser i butikerna, prispressargrupper kallades det och en annan gång var det fråga om trivseln med hur man bodde. Det sista en lättbesvarad fråga – ingen vill flytta från Sollerön på ålderns höst!

Rull Elsa